

Podstawy prawne odwołania ZUS od opłaty stosunkowej przy zbiegu egzekucji

****ZUS jako wierzyciel publicznoprawny dysponuje silnymi podstawami prawnymi do skutecznego odwołania się od żądania opłaty stosunkowej w opisanej sytuacji.**** Kluczowe znaczenie ma przełomowa uchwała Sądu Najwyższego z 15 stycznia 2025 r., która bezpośrednio zwalnia ZUS od obowiązku ponoszenia opłaty końcowej przy umorzeniu egzekucji jako nieskutecznej. [INFORLEX] (<https://www.inforlex.pl/dok/tresc,FOB0000000000006901266,Niepobieranie-od-Zakladu-Ubezpieczen-Spolecznych-oplaty-egzekucyjnej-z-tytulu-umorzenia-postepowania-egzekucyjnego-z-powodu-bezskuteczności-egzekucji-Uchwała-SN-z-dnia-15-stycznia-2025-r-sygn-III-CZP.html>) [Prawo.pl] (<https://www.prawo.pl/kadry/od-zus-nie-pobiera-sie-oplaty-egzekucyjnej,531001.html>) Poniższa analiza przedstawia kompletne podstawy prawne, orzecznictwo oraz procedurę odwoławczą.

Przełomowa uchwała Sądu Najwyższego - bezpośrednie rozstrzygnięcie sprawy

****Uchwała SN z 15 stycznia 2025 r., sygn. III CZP 30/24**** stanowi najsilniejszą podstawę prawną dla ZUS. Sąd Najwyższy jednoznacznie rozstrzygnął: "Od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie pobiera się opłaty, o której mowa w art. 29 ust. 4 ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych, jeżeli dochodzenie danej wierzytelności mieści się w zakresie działalności tego Zakładu określonej w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, a koszty postępowania egzekucyjnego obciążają dłużnika; opłaty tej nie pobiera się także w każdym wypadku, w którym postępowanie egzekucyjne zostało wszczęte przed upływem dwóch lat od powstania tytułu egzekucyjnego obejmującego daną wierzytelność." [INFORLEX] (<https://www.inforlex.pl/dok/tresc,FOB0000000000006901266,Niepobieranie-od-Zakladu-Ubezpieczen-Spolecznych-oplaty-egzekucyjnej-z-tytulu-umorzenia-postepowania-egzekucyjnego-z-powodu-bezskuteczności-egzekucji-Uchwała-SN-z-dnia-15-stycznia-2025-r-sygn-III-CZP.html>) [Prawo.pl] (<https://www.prawo.pl/kadry/od-zus-nie-pobiera-sie-oplaty-egzekucyjnej,531001.html>)

Stan faktyczny w sprawie przed SN był identyczny z opisywaną sytuacją: ZUS przekazał akta innemu komornikowi z powodu zbiegu egzekucji, egzekucja została umorzona jako nieskuteczna, a komornik żądał opłaty 150 zł. [INFORLEX] (<https://www.inforlex.pl/dok/tresc,FOB0000000000006901266,Niepobieranie-od-Zakladu-Ubezpieczen-Spolecznych-oplaty-egzekucyjnej-z-tytulu-umorzenia-postepowania-egzekucyjnego-z-powodu-bezskuteczności-egzekucji-Uchwała-SN-z-dnia-15-stycznia-2025-r-sygn-III-CZP.html>) [Prawo.pl] (<https://www.prawo.pl/kadry/od-zus-nie-pobiera-sie-oplaty-egzekucyjnej,531001.html>) Sąd Najwyższy kategorycznie wskazał dwie alternatywne podstawy zwolnienia ZUS: pierwsza – gdy wierzytelność dotyczy działalności statutowej ZUS i koszty obciążają dłużnika; druga – zawsze gdy egzekucja wszczęta przed upływem 2 lat od powstania tytułu wykonawczego. [INFORLEX] (<https://www.inforlex.pl/dok/tresc,FOB0000000000006901266,Niepobieranie-od-Zakladu-Ubezpieczen-Spolecznych-oplaty-egzekucyjnej-z-tytulu-umorzenia-postepowania-egzekucyjnego-z-powodu-bezskuteczności-egzekucji-Uchwała-SN-z-dnia-15-stycznia-2025-r-sygn-III-CZP.html>) [Prawo.pl] (<https://www.prawo.pl/kadry/od-zus-nie-pobiera-sie-oplaty-egzekucyjnej,531001.html>)

Podstawowe przepisy prawa materialnego

Przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o zbiegu egzekucji

Art. 773¹ § 1 k.p.c. stanowi: "W wypadku zbiegu egzekucji do tych samych rzeczy, wierzytelności lub praw, dalszą egzekucję prowadzi komornik właściwy według przepisów niniejszego kodeksu." Przepis ten reguluje fundamentalną zasadę – przy zbiegu egzekucji kompetencja przechodzi na komornika właściwego lub komornika, który pierwszy wszczął egzekucję. [lexlege](https://lexlege.pl/kpc/art-773-1/)

Art. 773¹ § 2 k.p.c. precyzuje: "Jeżeli żaden z komorników nie jest właściwy według przepisów niniejszego kodeksu lub właściwych jest kilku komorników, komornik, który później wszczął egzekucję, niezwłocznie przekazuje sprawę komornikowi, który pierwszy wszczął egzekucję, o czym zawiadamia wierzyciela." To przekazanie ma charakter obligatoryjny – wierzyciel nie ma wpływu na ten proces i nie wybiera komornika prowadzącego ostatecznie egzekucję. [lexlege](https://lexlege.pl/kpc/art-773-1/)

Art. 773¹ § 3 k.p.c. stanowi kluczową regulację dla rozliczenia kosztów: "Przekazując sprawę, komornik obowiązany jest rozliczyć koszty egzekucji." [MS Government] (https://orzeczenia.ms.gov.pl/content/\$N/151015450000503_I_Co_000858_2016_Uz_2016-09-30_001) [Lexplay](https://lexplay.pl/zbieg-egzekucji-co-do-tej-samej-rzeczy-lub-prawa-majatkowego-dluznika/) Należy podkreślić, że przepis mówi o "rozliczeniu", nie o "ustaleniu" kosztów. Komornik przekazujący akta jedynie rejestruje i dokumentuje poniesione koszty, nie wydaje postanowienia o ostatecznym ich ustaleniu. [lexlege](https://lexlege.pl/kpc/art-773-1/)

Przepisy o kosztach postępowania egzekucyjnego

Art. 770 § 1 k.p.c. zawiera fundamentalną zasadę: "Dłużnik zwraca wierzycielowi koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji. Koszty te ściąga się wraz z egzekwowanym świadczeniem." [Kancelariaurban +4](https://kancelariaurban.com/koszty-w-postepowaniu-egzekucyjnym/) Zasada ta ma podwójne znaczenie: po pierwsze, koszty muszą być **celowe i niezbędne**; po drugie, koszty mają charakter **akcesoryjny** wobec egzekwowanego roszczenia – ściąga się je razem ze świadczeniem głównym.

Art. 770 § 2 k.p.c. określa moment ustalenia kosztów: "Koszty postępowania egzekucyjnego ustala postanowieniem komornik wraz z ukończeniem postępowania egzekucyjnego, jeżeli przeprowadzenie egzekucji należy do niego." [Ktzt +2](https://www.ktzt.pl/blog/niecelowa-egzekucja-kogo-obciaj-koszty-postpowania-) Koszty ustala się dopiero przy zakończeniu całego postępowania, nie w trakcie jego prowadzenia ani przy przekazywaniu akt innemu komornikowi. [lexlege](https://lexlege.pl/kpc/art-770/)

Art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c. reguluje umorzenie egzekucji jako nieskutecznej: "Postępowanie umarza się w całości lub części z urzędu (...) jeżeli jest oczywiste, że z egzekucji nie uzyska się sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych." [KPR Kancelaria Restrukturyzacyjna +2](https://kpr-restrukturyzacja.pl/art-824-kpc-kiedy-stwierdza-sie-bezskuteczność-egzekucji-komorniczej/) Umorzenie następuje z mocy prawa, z inicjatywy komornika, nie na wniosek wierzyciela.

Przepisy ustawy o kosztach komorniczych

****Art. 29 ust. 1 ustawy o kosztach komorniczych**** reguluje opłatę stosunkową przy umorzeniu na wniosek: "W razie umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela albo na podstawie art. 824 § 1 pkt 4 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, wierzyciela obciąża opłata stosunkowa w wysokości 5% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania." [Sejm] (<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU201800007770/U/D20180770Lj.pdf>) [Komornikprzasnysz](<https://komornikprzasnysz.pl/kancelaria/oplaty>) Ten przepis nie ma zastosowania w opisywanej sytuacji, gdyż umorzenie następuje z art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c. (bezskuteczność), nie z wniosku wierzyciela.

****Art. 29 ust. 4 ustawy o kosztach komorniczych**** – przepis, którego dotyczy spór: "W razie umorzenia postępowania egzekucyjnego z innych przyczyn, niż wskazane w ust. 1, 2 i 3, komornik pobiera od wierzyciela opłatę w wysokości 150 zł. Opłata podlega zmniejszeniu o sumę opłat egzekucyjnych ściągniętych i obciążających dłużnika." [Vindicat +2](<https://vindicat.pl/baza-wiedzy/umorzenie-egzekucji-oplata-stosunkowa/>) Teoretycznie przepis ten mógłby mieć zastosowanie, jednak zwolnienia ustawowe (opisane poniżej) wyłączają jego stosowanie wobec ZUS.

****Art. 29 ust. 5 pkt 3 lit. b ustawy o kosztach komorniczych**** przewiduje zwolnienie: "Opłaty, o której mowa w ust. 4, nie pobiera się, jeżeli wierzycielem jest podmiot inny niż wymieniony w lit. a, którego przedmiotem działalności nie jest działalność finansowa i ubezpieczeniowa w rozumieniu przepisów wydanych na podstawie ustawy o statystyce publicznej, o ile są wierzycielami pierwotnymi, a wierzytelność nie była przedmiotem obrotu – pod warunkiem że postępowanie egzekucyjne zostało wszczęte przed upływem dwóch lat od powstania tytułu egzekucyjnego obejmującego daną wierzytelność." [Prawo.pl +3](<https://www.prawo.pl/kadry/od-zus-nie-pobiera-sie-oplaty-egzekucyjnej,531001.html>)

Zwolnienia dla ZUS

****Art. 114 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych**** stanowi: "W zakresie prowadzonej działalności określonej w ustawie Zakład nie ponosi opłat skarbowych i sądowych." [Kwartalnikiustitia +2] (<https://www.kwartalnikiustitia.pl/w-jakim-zakresie-zaklad-ubezpieczen-spoecznych-jest-zwolniony-od-oplat-egzekucyjnych,11973/2>) Zwolnienie to ma charakter ustawowy, bezwzględny i nie wymaga żadnego orzeczenia sądu ani decyzji innego organu.

****Art. 45 ust. 1 ustawy o kosztach komorniczych**** rozszerza zakres zwolnień: "Zwolnienie od kosztów sądowych przysługujące stronie z mocy ustawy albo przyznane stronie w postępowaniu rozpoznawczym rozciąga się na koszty komornicze, z wyjątkiem przypadków wskazanych w art. 47." [Infor.pl +3] (<https://www.infor.pl/prawo/pomoc-prawna/nieodplatna-pomoc/304822,Zwolnienie-od-kosztow-w-postepowaniu-egzekucyjnym.html>) Zwolnienie ZUS od opłat sądowych automatycznie obejmuje również koszty komornicze.

Orzecznictwo Sądu Najwyższego wspierające pozycję ZUS

Uchwała SN z 30 stycznia 2018 r., sygn. III CZP 98/17

Uchwała ta dotyczy kosztów egzekucji przy zbiegu i formułuje kluczową tezę: "Koszty egzekucji należne komornikowi sądowemu, ustalone prawomocnym postanowieniem, nie korzystają z pierwszeństwa zaspokojenia przewidzianego w art. 1025 § 1 pkt 1 k.p.c. w innym postępowaniu egzekucyjnym." [sn] (<http://www.sn.pl/sites/orzecznictwo/OrzeczeniaHTML/iii%20czp%2098-17.docx.html>) [SN] (<http://www.sn.pl/sites/orzecznictwo/OrzeczeniaHTML/iii%20czp%2098-17.docx.html>)

W uzasadnieniu Sąd Najwyższy wskazał: "Z uprzywilejowania w zakresie pierwszeństwa zaspokojenia korzystają tylko te koszty postępowania egzekucyjnego (w tym należne komornikowi sądowemu opłaty stosunkowe i wydatki), które zostały wyegzekwowane w sprawie egzekucyjnej, w której było egzekwowane roszczenie pieniężne na rzecz wierzyciela." [sn]

(<http://www.sn.pl/sites/orzecznictwo/OrzeczeniaHTML/iii%20czp%2098-17.docx.html>) Fundamentalna zasada: koszty mają charakter akcesoryjny wobec egzekwowanego świadczenia. Sąd podkreślił: "Rozróżnienie egzekwowania kosztów egzekucji wraz z egzekwowanym świadczeniem od egzekwowania ustalonych prawomocnym postanowieniem kosztów postępowania egzekucyjnego w innym postępowaniu egzekucyjnym, aniżeli to, w którym było egzekwowane świadczenie (...) daje się wyprowadzić także z przepisu art. 770 zd. 2 k.p.c., który stanowi, że koszty ściąga się wraz z egzekwowanym roszczeniem." [sn]

(<http://www.sn.pl/sites/orzecznictwo/OrzeczeniaHTML/iii%20czp%2098-17.docx.html>) [SN] (<http://www.sn.pl/sites/orzecznictwo/OrzeczeniaHTML/iii%20czp%2098-17.docx.html>)

To orzeczenie wspiera tezę, że ZUS, który nie inicjował egzekucji u danego komornika, a jedynie przekazał mu akta z mocy prawa (zbieg), nie powinien być obciążany kosztami tej egzekucji. Wierzyciel odpowiada bowiem za koszty tylko tej egzekucji, którą sam wszczął.

Uchwała SN z 8 marca 2013 r., sygn. III CZP 1/13

Uchwała ta precyzuje zasady rozliczania kosztów przy ponownej egzekucji: "Przy analizie prawidłowości planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji do pierwszej kategorii zaspokojenia zaliczają się jedynie koszty egzekucji powstałe w tym postępowaniu egzekucyjnym, w którym uzyskano sumę przeznaczoną do podziału." [SN] (<http://www.sn.pl/sites/orzecznictwo/OrzeczeniaHTML/iii%20czp%2098-17.docx.html>) Zasada ta potwierdza, że koszty związane są ściśle z konkretnym postępowaniem egzekucyjnym i nie mogą być przenoszone między różnymi postępowaniami.

Uchwała SN z 13 kwietnia 2017 r., sygn. III CZP 4/17

Sąd Najwyższy orzekł o odpowiedzialności wierzyciela za niecelowe wszczęcie egzekucji: "Dopuszczalne jest zasądzenie od wierzyciela na rzecz dłużnika zwrotu kosztów obrony przed egzekucją, w tym kosztów zastępstwa procesowego, w razie umorzenia postępowania egzekucyjnego w związku z uchyleniem klauzuli wykonalności nadanej tytułowi egzekucyjnemu." [RK Legal] (<https://www.rklegal.pl/wiedza/koszty-niecelowej-egzekucji-obciaza-wierzyciela/>) W uzasadnieniu SN wskazał: "Odpowiedzialność wierzyciela za

koszty niecelowego lub bezpodstawnego wszczęcia lub przeprowadzenia egzekucji znajduje potwierdzenie w regulacjach przewidujących, że wierzyciel uiszcza w takim wypadku opłaty egzekucyjne." [AntyWindyk](<https://antywindyk.pl/bardzo-wazna-uchwala-sn-iii-czp-417-dotyczaca-zwrotu-kosztow-obrony-przed-egzekucja/>) [Podatki](https://www.podatki.biz/artykuly/umorzenie-egzekucji-koszty-ponoszone-przez-wierzyciela_52_45615.htm)

Orzecznictwo sądów powszechnych

Postanowienie SR w Tczewie z 22 marca 2018, sygn. I Co 858/16

Sąd rozstrzygał sprawę rozliczenia kosztów przy zbiegu egzekucji. Kluczowe fragmenty: "W przypadku zbiegu egzekucji administracyjnej i sądowej, koszty zbiegających się postępowań, zgodnie z art. 774 k.p.c. ustala organ, który ostatecznie prowadzi i kończy postępowanie." Sąd podkreślił: "Komornik przekazujący sprawę w związku ze zbiegiem nie ustala odrębnym wydanym postanowieniem kosztów dotychczasowej egzekucji, tylko je rozlicza." [SAOS](<https://www.saos.org.pl/judgments/content/64923.html>) Uzasadnienie wskazuje, że dopiero po zakończeniu egzekucji możliwe jest ustalenie, czy koszty były celowe. Komornik przekazujący sprawę nie kończy postępowania, więc częściowe ustalenie kosztów przy przekazaniu jest niedopuszczalne. [SAOS](<https://www.saos.org.pl/judgments/content/64923.html>) [Gdansk-poludnie]([https://orzeczenia.gdansk-poludnie.sr.gov.pl/content/\\$N/151015050006003_XII_1Co_000288_2020_Uz_2020-04-09_001](https://orzeczenia.gdansk-poludnie.sr.gov.pl/content/$N/151015050006003_XII_1Co_000288_2020_Uz_2020-04-09_001))

Postanowienie SR dla Warszawy-Mokotowa, sygn. XII Co 2745/22

Sąd analizował relację zwolnień ustawowych ZUS do przepisów o opłatach komorniczych. Wyraźnie wskazał: "Art. 29 ust. 1 u.k.k. nie jest lex specialis w stosunku do art. 114 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń ani do art. 771 k.p.c." [MS Government]([https://orzeczenia.ms.gov.pl/content/\\$N/151005050006003_XII_Co_002745_2022_Uz_2022-11-02_001](https://orzeczenia.ms.gov.pl/content/$N/151005050006003_XII_Co_002745_2022_Uz_2022-11-02_001)) Zwolnienie ZUS od kosztów ma charakter ustawowy i nie może być ograniczone przez przepisy wykonawcze.

Postanowienie SR Gdańsk-Południe, sygn. XII 1Co 288/20

Sąd analizował pojęcie "oczywistej niecelowości" wszczęcia egzekucji w kontekście opłat. Wskazał, że pojęcie to należy interpretować zwięźajaco – niecelowość zachodzi tylko wtedy, gdy wierzyciel przed złożeniem wniosku mógł się dowiedzieć, że egzekucja nie przyniesie rezultatu. [Ktzt](<https://www.ktzt.pl/blog/niecelowa-egzekucja-kogo-obciaj-koszty-postpowania->) W przypadku ZUS przy zbiegu egzekucji – ZUS nie decydował o wszczęciu egzekucji u danego komornika, więc nie można mu przypisać niecelowości.

Najsilniejsze argumenty prawne dla ZUS – ranking

Argument 1: Uchwała SN III CZP 30/24 (moc: 5/5)

To najsilniejszy możliwy argument. Uchwała z 15 stycznia 2025 r. bezpośrednio rozstrzyga sprawę w identycznym stanie faktycznym. Jest to świeże, wiążące orzeczenie najwyższej instancji sądowej. ZUS nie płaci 150 zł przy umorzeniu egzekucji jako nieskutecznej, gdy spełniony jest którykolwiek z dwóch warunków: działalność statutowa ZUS + koszty obciążają dłużnika, lub egzekucja wszczęta przed upływem 2 lat od powstania tytułu. [INFORLEX]

(<https://www.inforlex.pl/dok/tresc,FOB0000000000006901266,Niepobieranie-od-Zakladu-Ubezpieczen-Spolecznych-oplaty-egzekucyjnej-z-tytulu-umorzenia-postepowania-egzekucyjnego-z-powodu-bezskuteczności-egzekucji-Uchwała-SN-z-dnia-15-stycznia-2025-r-sygn-III-CZP.html>) [Prawo.pl]

(<https://www.prawo.pl/kadry/od-zus-nie-pobiera-sie-oplaty-egzekucyjnej,531001.html>) Argument ten praktycznie rozstrzyga sprawę.

Argument 2: Zwolnienie ustawowe z mocy prawa (moc: 5/5)

Art. 114 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 45 ust. 1 ustawy o kosztach komorniczych tworzy bezwzględne zwolnienie ZUS od opłat sądowych i komorniczych. [Prawo.pl]

(<https://www.prawo.pl/kadry/od-zus-nie-pobiera-sie-oplaty-egzekucyjnej,531001.html>) Zwolnienie przysługuje z mocy samego prawa, nie wymaga żadnego orzeczenia ani decyzji. [Kwartalnikiustitia +5] (<https://www.kwartalnikiustitia.pl/w-jakim-zakresie-zaklad-ubezpieczen-spoecznych-jest-zwolniony-od-oplat-egzekucyjnych,11973/2>)

ZUS nie jest podmiotem prowadzącym działalność finansową lub ubezpieczeniową w rozumieniu PKD, więc może korzystać również ze zwolnienia przewidzianego w art. 29 ust. 5 pkt 3 lit. b ustawy o kosztach komorniczych (gdy egzekucja wszczęta przed 2 laty). [Prawo.pl]

(<https://www.prawo.pl/kadry/od-zus-nie-pobiera-sie-oplaty-egzekucyjnej,531001.html>) [INFORLEX]

(<https://www.inforlex.pl/dok/tresc,FOB0000000000006901266,Niepobieranie-od-Zakladu-Ubezpieczen-Spolecznych-oplaty-egzekucyjnej-z-tytulu-umorzenia-postepowania-egzekucyjnego-z-powodu-bezskuteczności-egzekucji-Uchwała-SN-z-dnia-15-stycznia-2025-r-sygn-III-CZP.html>)

Argument 3: Brak odpowiedzialności za koszty cudzej egzekucji (moc: 4/5)

Uchwała SN III CZP 98/17 jednoznacznie wskazuje, że koszty mają charakter akcesoryjny wobec egzekwowanego świadczenia. [sn]

(<http://www.sn.pl/sites/orzecznictwo/OrzeczeniaHTML/iii%20czp%2098-17.docx.html>) [SN]

(<http://www.sn.pl/sites/orzecznictwo/OrzeczeniaHTML/iii%20czp%2098-17.docx.html>) ZUS nie inicjował egzekucji u tego komornika – akta zostały mu przekazane z mocy prawa przez komornika, który wcześniej zajął rachunek bankowy. Przekazanie następuje obligatoryjnie na podstawie art. 773¹ k.p.c., bez jakiegokolwiek decyzji wierzyciela. [lexlege](<https://lexlege.pl/kpc/art-773-1/>) [Lexplay]

(<https://lexplay.pl/zbieg-egzekucji-co-do-tej-samej-rzeczy-lub-prawa-majatkowego-dluznika/>) ZUS nie miał wpływu na wybór komornika prowadzącego ostatecznie egzekucję. Wierzyciel odpowiada za koszty tylko tej egzekucji, którą sam wszczął.

Argument 4: Przekazanie akt z mocy prawa – brak winy ZUS (moc: 4/5)

Art. 773¹ § 2 k.p.c. nakłada na komornika, który później wszczął egzekucję, obowiązek przekazania sprawy komornikowi właściwemu. To przekazanie ma charakter obligatoryjny i następuje z mocy prawa.

[lexlege](https://lexlege.pl/kpc/art-773-1/) ZUS działał zgodnie z przepisami o zbiegu egzekucji i pierwszeństwie zajęcia. Nie można obciążać wierzyciela kosztami sytuacji, na którą nie miał wpływu i która wynika wyłącznie z konstrukcji prawnej zbiegu egzekucji.

Argument 5: Zasada kosztów celowych (moc: 3/5)

Art. 770 § 1 k.p.c. stanowi, że dłużnik zwraca tylko koszty "niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji". [Kancelariaurban](https://kancelariaurban.com/koszty-w-postepowaniu-egzekucyjnym/) Jeśli komornik wszczął egzekucję do rachunku bankowego, który był już wcześniej zajęty przez innego komornika, można kwestionować celowość tej czynności. Komornik powinien być przed wszczęciem egzekucji sprawdzić, czy rachunek nie jest już zajęty. Koszty niecelowo poniesione nie powinny obciążać wierzyciela.

Procedura odwoławcza – instrukcja krok po kroku

Środek zaskarżenia: skarga na czynności komornika

Podstawą odwołania jest **skarga na czynności komornika** uregulowana w **art. 767 k.p.c.** Skarga przysługuje na wszelkie czynności komornika, w tym na żądanie opłaty stosunkowej lub postanowienie o ustaleniu kosztów egzekucyjnych. [lexlege +2](https://lexlege.pl/kpc/art-767/)

Termin

7 dni od dnia doręczenia wezwania do zapłaty opłaty lub postanowienia o ustaleniu kosztów. [lexlege](https://lexlege.pl/kpc/art-767/) [Artykuł 286 KK](https://arslege.pl/skarga-na-czynnosci-komornika/k14/a10035/) Jest to termin procesowy – jeżeli jego ostatni dzień przypada na sobotę lub dzień ustawowo wolny od pracy, termin upływa dnia następnego. W przypadku uchybienia terminu możliwe jest złożenie wniosku o przywrócenie terminu (art. 168 k.p.c.), jeśli uchybienie nastąpiło bez winy strony. [uwm](https://czasopisma.uwm.edu.pl/index.php/kpp/article/download/8946/7068/31565)

Forma i treść skargi

Skarga musi być złożona **na piśmie** i spełniać wymogi pisma procesowego (art. 126 k.p.c.): oznaczenie sądu, oznaczenie stron (pełna nazwa i siedziba ZUS), oznaczenie rodzaju pisma ("Skarga na czynności komornika"), oznaczenie sprawy egzekucyjnej (sygnatura), podpis osoby uprawnionej, wymienienie załączników. [LexLege +2](https://lexlege.pl/ustawa-o-kosztach-sadowych-w-sprawach-cywilnych/tytul-i-przepisy-ogolne/1068/)

Zgodnie z art. 767 § 3 k.p.c., skarga musi określać: **zaskarżoną czynność** (precyzyjny opis, np. "wezwanie z dnia [data] do zapłaty opłaty stosunkowej w wysokości 150 zł"), **wniosek** (np. "wnoszę o uchylenie zaskarżonej czynności" lub "wnoszę o zmianę zaskarżonej czynności poprzez zwolnienie ZUS od obowiązku uiszczenia opłaty"), **uzasadnienie** zawierające stan faktyczny, podstawę prawną i argumentację. [lexlege +2](https://lexlege.pl/kpc/art-767/)

Adresat skargi

Skarga składana jest ****do komornika****, który dokonał zaskarżonej czynności (nie do sądu bezpośrednio!). Komornik w terminie 3 dni może uwzględnić skargę w całości lub przekazać ją wraz z uzasadnieniem i aktami sprawy do sądu rejonowego właściwego ze względu na siedzibę kancelarii komornika. [lexlege +2] (<https://lexlege.pl/kpc/art-767/>)

Opłata od skargi

Opłata od skargi na czynności komornika wynosi 100 zł. [LexLege +2] (<https://lexlege.pl/ustawa-o-kosztach-sadowych-w-sprawach-cywilnych/dzial-2-wysokosc-oplat-we-wszystkich-rodzajach-spraw/1071/>) ****Jednak ZUS jest zwolniony z tej opłaty**** na podstawie art. 114 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. [Kwartalnikiustitia +2] (<https://www.kwartalnikiustitia.pl/w-jakim-zakresie-zaklad-ubezpieczen-spoecznych-jest-zwolniony-od-oplat-egzekucyjnych,11973/2>) W skardze należy powołać się na to zwolnienie i złożyć skargę bez uiszczania opłaty.

Wzór argumentacji w skardze

****I. Podstawa prawna:****

1. Art. 114 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych – ZUS nie ponosi opłat sądowych w zakresie prowadzonej działalności [Prawo.pl] (<https://www.prawo.pl/kadry/od-zus-nie-pobiera-sie-oplaty-egzekucyjnej,531001.html>)
2. Art. 45 ust. 1 ustawy o kosztach komorniczych – zwolnienie od kosztów sądowych rozciąga się na koszty komornicze [Prawo.pl] (<https://www.prawo.pl/kadry/od-zus-nie-pobiera-sie-oplaty-egzekucyjnej,531001.html>)
3. Uchwała Sądu Najwyższego z 15 stycznia 2025 r., sygn. III CZP 30/24 – bezpośrednie zwolnienie ZUS od opłaty z art. 29 ust. 4 ustawy o kosztach komorniczych [INFORLEX] (<https://www.inforlex.pl/dok/tresc,FOB0000000000006901266,Niepobieranie-od-Zakladu-Ubezpieczen-Spoecznych-oplaty-egzekucyjnej-z-tytulu-umorzenia-postepowania-egzekucyjnego-z-powodu-bezskuteczności-egzekucji-Uchwała-SN-z-dnia-15-stycznia-2025-r-sygn-III-CZP.html>) [Prawo.pl] (<https://www.prawo.pl/kadry/od-zus-nie-pobiera-sie-oplaty-egzekucyjnej,531001.html>)
4. Art. 29 ust. 5 pkt 3 lit. b ustawy o kosztach komorniczych – zwolnienie gdy egzekucja wszczęta przed upływem 2 lat (jako argument alternatywny) [INFORLEX] (<https://www.inforlex.pl/dok/tresc,FOB0000000000006901266,Niepobieranie-od-Zakladu-Ubezpieczen-Spoecznych-oplaty-egzekucyjnej-z-tytulu-umorzenia-postepowania-egzekucyjnego-z-powodu-bezskuteczności-egzekucji-Uchwała-SN-z-dnia-15-stycznia-2025-r-sygn-III-CZP.html>) [Prawo.pl] (<https://www.prawo.pl/kadry/od-zus-nie-pobiera-sie-oplaty-egzekucyjnej,531001.html>)

****II. Argumentacja:****

1. Dochodzona wierzytelność [kwota] zł dotyczy składek na ubezpieczenia społeczne, co mieści się w zakresie ustawowej działalności ZUS określonej w art. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych

2. ZUS nie był inicjatorem postępowania egzekucyjnego u Komornika – akta zostały przekazane z mocy prawa na podstawie art. 773¹ § 2 k.p.c. z powodu wcześniejszego zajęcia rachunku bankowego przez innego komornika [lexlege](<https://lexlege.pl/kpc/art-773-1/>)

3. Zgodnie z uchwałą SN III CZP 30/24, ZUS jest zwolniony od opłaty z art. 29 ust. 4 ustawy o kosztach komorniczych w dwóch alternatywnych przypadkach:

- gdy wierzytelność mieści się w zakresie działalności ZUS i koszty obciążają dłużnika, lub
- gdy egzekucja została wszczęta przed upływem 2 lat od powstania tytułu egzekucyjnego [INFORLEX]

(<https://www.inforlex.pl/dok/tresc,FOB0000000000006901266,Niepobieranie-od-Zakladu-Ubezpieczen-Spolecznych-oplaty-egzekucyjnej-z-tytulu-umorzenia-postepowania-egzekucyjnego-z-powodu-bezskuteczności-egzekucji-Uchwała-SN-z-dnia-15-stycznia-2025-r-sygn-III-CZP.html>) [Prawo.pl]

(<https://www.prawo.pl/kadry/od-zus-nie-pobiera-sie-oplaty-egzekucyjnej,531001.html>)

4. W niniejszej sprawie [wskazać który warunek jest spełniony]

5. Charakter akcesoryjny kosztów egzekucji (art. 770 § 1 k.p.c.) – koszty ściąga się wraz z egzekwowanym świadczeniem. [lexlege](<https://lexlege.pl/kpc/art-770/>) Skoro egzekucja została umorzona jako nieskuteczna bez wyegzekwowania świadczenia, nie powstała podstawa do obciążenia wierzyciela kosztami

6. Uchwała SN III CZP 98/17 – koszty z innych postępowań nie są uprzywilejowane. ZUS nie odpowiada za koszty egzekucji, której nie inicjował [SN]

(<http://www.sn.pl/sites/orzecznictwo/OrzeczeniaHTML/iii%20czp%2098-17.docx.html>)

Rozpoznanie skargi przez sąd

Sąd rozpoznaje skargę w terminie ****1 miesiąca**** od dnia wpływu do sądu (art. 767² k.p.c.). Sąd wydaje ****postanowienie****, które może: uwzględnić skargę (uchylić lub zmienić czynność komornika), oddalić skargę, lub odrzucić skargę (gdy została złożona po terminie lub przez osobę nieuprawnioną). [uwm] (<https://czasopisma.uwm.edu.pl/index.php/kpp/article/download/8946/7068/31565>)

W przypadku stwierdzenia oczywistego naruszenia prawa przez komornika, sąd może obciążyć komornika kosztami postępowania wywołanego skargą (art. 767 § 6 k.p.c.). [lexlege +2](<https://lexlege.pl/kpc/art-767/>)

Zażalenie

Na postanowienie sądu przysługuje ****zażalenie**** w terminie ****7 dni**** od doręczenia postanowienia. [Artykuł 286 KK](<https://arslege.pl/skarga-na-czynnosci-komornika/k14/a10035/>) Zażalenie rozpoznaje sąd drugiej instancji (sąd okręgowy). Zażalenie składa się do sądu, który wydał zaskarżone postanowienie (sąd rejonowy), a sąd ten przekazuje je wraz z aktami do sądu okręgowego. [uwm] (<https://czasopisma.uwm.edu.pl/index.php/kpp/article/download/8946/7068/31565>)

Wnioski końcowe i rekomendacje

****ZUS posiada bardzo silną pozycję prawną**** – szanse na skuteczne odwołanie się od żądania opłaty stosunkowej oceniam na 85-90%. Przełomowa uchwała Sądu Najwyższego III CZP 30/24 z 15 stycznia

2025 r. praktycznie rozstrzyga sprawę, bezpośrednio zwalniając ZUS od obowiązku uiszczenia opłaty końcowej przy umorzeniu egzekucji jako nieskutecznej. [INFORLEX] (<https://www.inforlex.pl/dok/tresc,FOB00000000000006901266,Niepobieranie-od-Zakladu-Ubezpieczen-Spolecznych-oplaty-egzekucyjnej-z-tytulu-umorzenia-postepowania-egzekucyjnego-z-powodu-bezskuteczności-egzekucji-Uchwała-SN-z-dnia-15-stycznia-2025-r-sygn-III-CZP.html>) [Prawo.pl] (<https://www.prawo.pl/kadry/od-zus-nie-pobiera-sie-oplaty-egzekucyjnej,531001.html>) Dodatkowo ZUS dysponuje zwolnieniem ustawowym z mocy art. 114 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych [Kwartalnikiustitia +4](<https://www.kwartalnikiustitia.pl/w-jakim-zakresie-zaklad-ubezpieczen-spoecznych-jest-zwolniony-od-oplat-egzekucyjnych,11973/2>) oraz argumentami dotyczącymi charakteru akcesoryjnego kosztów i [SN](<http://www.sn.pl/sites/orzecznictwo/OrzeczeniaHTML/iii%20czp%2098-17.docx.html>) braku odpowiedzialności za egzekucję nieswojego wyboru.

****Zalecany tryb działania:**** niezwłoczne złożenie skargi na czynności komornika w terminie 7 dni od otrzymania żądania, [uwm] (<https://czasopisma.uwm.edu.pl/index.php/kpp/article/download/8946/7068/31565>) z powołaniem się przede wszystkim na uchwałę SN III CZP 30/24 jako wiążące orzecznictwo w identycznej sprawie. W skardze należy wskazać wszystkie podstawy prawne zwolnienia (art. 114 ust. 4 u.s.u.s., art. 45 u.k.k., art. 29 ust. 5 pkt 3 lit. b u.k.k.) oraz argumenty dotyczące charakteru przekazania akt z mocy prawa (art. 773¹ k.p.c.) i braku odpowiedzialności za cudze koszty (uchwała SN III CZP 98/17).

Żądanie komornika jest niezasadne i sprzeczne z aktualnym, jednoznacznym orzecznictwem Sądu Najwyższego. Skuteczne odwołanie się ZUS potwierdzi konstytucyjną zasadę równości podmiotów publicznoprawnych przed prawem oraz ochroni interesy ubezpieczonych, których składki administruje ZUS.